

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	15
------------------------------------	-----------

<i>PARTEA I. ROLUL CONSTITUȚIONAL AL GUVERNULUI ȘI RAPORTURILE SALE CU PARLAMENTUL</i>	19
---	-----------

<i>Art. 102. Rolul și structura Guvernului</i>	21
---	-----------

§ 1. Repere teoretice generale privind rolul constituțional al Guvernului și raporturile sale cu celelalte organe ale statului în lumina principiului separației puterilor în stat	22
--	----

§ 2. Formarea instituției Guvernului și evoluția acestuia în sistemul constituțional românesc	29
--	----

§ 3. Concepția Adunării Constituante privind raporturile între Parlament și Guvern.....	33
--	----

§ 4. Rolul constituțional al Guvernului României în lumina Constituției din 1991, revizuită	38
--	----

§ 5. Conceptul de program de guvernare	47
--	----

§ 6. Raporturile Guvernului cu organismele sociale interesate și cu societatea civilă	49
--	----

§ 7. Componenta Guvernului. Delimitări terminologice.....	54
---	----

<i>Art. 103. Încadrarea</i>	59
--	-----------

§ 1. Caracteristicile regimului politic instituit de Adunarea Constituantă în 1991 și acomodarea partidelor parlamentare și a liderilor politici cu acesta	60
--	----

§ 2. Formarea Guvernului – expresie a voinței populare exprimată prin reprezentanții Națiunii.....	65
---	----

§ 3. Rolul Președintelui României în procedura de desemnare a candidatului pentru funcția de prim-ministru	69
---	----

§ 4. Înțelesul termenului de consultare utilizat în art. 103 alin. (1) din Constituție.....	76
--	----

§ 5. Raporturile candidatului pentru funcția de prim-ministru cu Parlamentul	81
§ 6. Acordarea votului de încredere de către Parlament	83
Art. 106. Încetarea funcției de membru al Guvernului	85
§ 1. Noțiunea de membru al Guvernului. Categorii de funcții	85
§ 2. Limitele în timp ale exercitării funcției de membru al Guvernului	88
§ 3. Cauzele și procedurile legale de încetare a funcției de membru al Guvernului	89
Art. 107. Primul-ministru	95
§ 1. Concepția Adunării Constituante privind rolul Guvernului în arhitectura constituțională a sistemului politic românesc	96
§ 2. Poziția primului-ministru față de ceilalți membri ai Guvernului	100
§ 3. Rolul și puterile constituționale ale primului-ministru.....	104
§ 4. Președintele României nu îl poate revoca din funcție pe primul-ministru	108
§ 5. Interimatul funcției de prim-ministru	109
§ 6. Interimatul funcției de membru al Guvernului	113
Art. 108. Actele Guvernului	114
§ 1. Puterea legislativă și puterea de reglementare a Guvernului. O analiză comparativă	114
§ 2. Clasificarea actelor Guvernului	122
§ 3. Actele juridice ale Guvernului și forța lor juridică.....	125
§ 4. Hotărârea – principalul act juridic al Guvernului prin care acesta își realizează rolul constituțional	126
§ 5. Rolul prim-ministrului în adoptarea hotărârilor Guvernului	132
§ 6. Ordonanțele guvernamentale	133
§ 7. Actele prim-ministrului.....	142
Art. 109. Răspunderea membrilor Guvernului	143
§ 1. Conceptul de regim politic. Tipologia regimurilor politice contemporane	144

§ 2. Conceptul de sistem constituțional	151
§ 3. Caracteristici generale ale regimului semiprezidențial.....	155
§ 4. Difuzarea și echilibrarea puterilor în sistemul constituțional românesc	158
§ 5. Trăsăturile și esența raporturilor instituționale între Parlament și Guvern în sistemul constituțional actual	160
§ 6. Caracterul răspunderii Guvernului față de Parlament.....	164
§ 7. Concepția Adunării Constituante privind răspunderea politică a Guvernului.....	166
§ 8. Coordonatele constituționale, legale și regulamentare ale răspunderii politice a Guvernului și a membrilor săi în fața Parlamentului	169
§ 9. Cadrul legal al răspunderii penale a membrilor Guvernului.....	172
§ 10. Practica jurisdicțională a Curții Constituționale privind răspunderea politică a Guvernului și a membrilor acestuia în fața Parlamentului	179
Art. 110. Încetarea mandatului Guvernului	186
§ 1. Raporturile strânse între Parlament și Guvern în regimurile parlamentare. Durata mandatului Guvernului	187
§ 2. Demiterea Guvernului – trăsătură definitorie a regimului parlamentar.....	190
§ 3. Poziția primului-ministru în Guvern	191
§ 4. Primul-ministru nu poate fi revocat de Președintele României	191
§ 5. Modalitățile de încetare a mandatului Guvernului	194
§ 6. Numirea primului-ministru interimar. Continuitatea activității guvernamentale	196
Art. 111. Informarea Parlamentului	198
§ 1. Legitimitatea și conținutul funcției de informare a Parlamentului	198
§ 2. Dreptul de a solicita informații necesare exercitării dreptului de inițiativă legislativă.....	200

§ 3. Accesul membrilor Guvernului la lucrările Parlamentului	206
Art. 112. Întrebări, interpelări și moțiuni simple	208
§ 1. Fundamentele politice ale controlului parlamentar	208
§ 2. Caracterul controlului parlamentar	210
§ 3. Regimul juridic al întrebărilor și interpelărilor	213
§ 4. Regimul juridic al moțiunilor	219
Art. 113. Moțiunea de cenzură.....	222
§ 1. Fundamentele și esența raporturilor politice între Parlament și Guvern	223
§ 2. Răspunderea politică solidară a Guvernului și a membrilor săi în fața Parlamentului	234
§ 3. Deosebirea între moțiunea simplă și moțiunea de cenzură	239
§ 4. Procedura constituțională și regulamentară a inițierii, dezbaterii și votării moțiunii de cenzură	240
§ 5. Efectele aprobării moțiunii de cenzură	243
Art. 114. Angajarea răspunderii Guvernului	245
§ 1. Caracterul răspunderii Guvernului.....	246
§ 2. Deosebiri între solicitarea votului de încredere al Parlamentului și angajarea răspunderii Guvernului asupra unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege	252
§ 3. Conceptul de program și de declarație de politică generală în accepțiunea art. 114 din Constituție	256
§ 4. Reguli procedurale privind angajarea răspunderii Guvernului	262
§ 5. Efectele angajării răspunderii Guvernului	265
§ 6. Practica jurisdicțională a Curții Constituționale privind aplicarea art. 114 din Constituție	266
Art. 115. Delegarea legislativă	275
§ 1. Delegarea legislativă în concepția Adunării Constituante	277
§ 2. Raportarea instituției delegării legislative la alte sisteme constituționale.....	291

§ 3. Precedente istorice ale delegării legislative în dreptul public românesc	299
§ 4. Fundamentele teoretice și legitimitatea delegării legislative	306
§ 5. Două tipuri de delegare a unor prerogative legislative?	320
§ 6. Exigențele și condițiile constituționale de realizare a delegării legislative simple	325
§ 7. Exigențele și condițiile constituționale de adoptare a ordonanțelor de urgență	331
§ 8. Controlul parlamentar exercitat asupra ordonanțelor simple și a ordonanțelor de urgență	343
§ 9. „Topirea” ordonanțelor în textul legii de aprobare a acestora	348
PARTEA A II-A. ROLUL CONSTITUȚIONAL AL PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI. RAPORTURILE CU PARLAMENTUL ȘI GUVERNUL.....	349
Art. 80. Rolul Președintelui	351
§ 1. Locul instituției prezidențiale în sistemul constituțional românesc și în echilibrarea puterilor în stat	352
§ 2. Raporturile instituționale ale Președintelui României cu Parlamentul și Guvernul	363
§ 3. Problema legitimității Președintelui României.....	368
§ 4. Aspecte generale privind funcțiile Președintelui României	371
§ 5. Funcția de reprezentare	372
§ 6. Funcția de garant al independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării, precum și al îndeplinirii obligațiilor asumate de statul român prin actul de aderare la tratatele constitutive ale Uniunii Europene	376
§ 7. Funcția de a veghea la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice.....	378
§ 8. Funcția de mediere	381

Art. 81. Alegerea Președintelui386

- § 1. Alegerea prin vot universal direct a Președintelui
României387
- § 2. Condițiile de eligibilitate pentru funcția de Președinte al
României391
- § 3. Raportul între votul popular și legitimitatea
Președintelui României394
- § 4. Personalizarea puterii401
- § 5. Tipul de scrutin406
- § 6. Limitarea numărului mandatelor408

Art. 82. Validarea mandatului și depunerea jurământului412

- § 1. Noțiunea de investire în funcție și solemnitatea actului
de investire413
- § 2. Delimitări terminologice privind raportul investire –
validarea mandatului – confirmarea rezultatelor sufragiului...416
- § 3. Procedura de verificare a legalității și confirmării
rezultatelor sufragiului. Rolul Curții Constituționale418
- § 4. Rolul validării mandatului Președintelui României nou
ales și efectele sale juridice420
- § 5. Prestarea jurământului de credință420

Art. 85. Numirea Guvernului422

- § 1. Interferența raporturilor Parlamentului cu Președintele
României în ceea ce privește numirea Guvernului423
- § 2. Conceptul de remaniere și de vacanță a postului.....429
- § 3. Aprobarea Parlamentului pentru schimbarea structurii
sau a compoziției politice a Guvernului432
- § 4. Practica jurisdicțională a Curții Constituționale privind
aplicarea art. 85 din Constituție.....436

Art. 88. Mesaje444

- § 1. Colaborarea Președintelui României cu Parlamentul –
cerință esențială a principiului separației puterilor444
- § 2. Conținutul mesajelor transmise Parlamentului452

§ 3. Concepția Adunării Constituante privind mesajele adresate de Președintele României, Parlamentului	455
§ 4. Jurisprudența Curții Constituționale privind mesajele prezentate de Președintele României Parlamentului, potrivit art. 88 din Constituție.....	456
Art. 89. Dizolvarea Parlamentului	459
§ 1. Dizolvarea Parlamentului este o formă de interferență între puterea executivă și puterea legislativă.....	460
§ 2. Dizolvarea Parlamentului ca formă democratică de soluționare a unui impas instituțional între forul legislativ și candidatul pentru funcția de prim-ministru desemnat de Președintele României	463
§ 3. Caracterul motivului ce poate determina dizolvarea Parlamentului	466
§ 4. Legitimitatea dreptului constituțional al Președintelui României de a dizolva Parlamentul	467
§ 5. Condiții constituționale pentru dizolvarea Parlamentului	470
§ 6. Restricții ale exercitării dreptului Președintelui României de a dizolva Parlamentul	471
Art. 90. Referendumul.....	472
§ 1. Delimitări conceptuale privind noțiunea de referendum și plebiscit	472
§ 2. Referendumul ca modalitate de exercitare a suveranității poporului	476
§ 3. Codul de bune practici în materie de referendum	484
§ 4. Concepția Adunării Constituante privind referendumul	487
§ 5. Caracterul referendumului prevăzut în art. 90 din Constituție	489
§ 6. Procedura constituțională și legală privind inițierea, organizarea și desfășurarea referendumului	492
§ 7. Efectele referendumului reglementat de art. 90 din Constituție	495

Art. 91. Atribuții în domeniul politicii externe496

§ 1. Caracterul și conținutul atribuțiilor Președintelui României în domeniul politicii externe.....	497
§ 2. Colaborarea Președintelui României cu Guvernul în domeniul politicii externe.....	503
§ 3. Atribuțiile Președintelui României privind încheierea tratatelor internaționale și supunerea acestora spre ratificare Parlamentului	505
§ 4. Atribuțiile Președintelui României privind reprezentarea diplomatică a României	508
§ 5. Acreditarea reprezentanților diplomatici ai altor state pe lângă Președintele României.....	509

Art. 92. Atribuții în domeniul apărării510

§ 1. Legitimitatea atribuțiilor Președintelui României în domeniul apărării.....	511
§ 2. Conceptul legal de apărare națională	513
§ 3. Conceptul legal de forță armată.....	516
§ 4. Conținutul noțiunii de comandant al forțelor armate	517
§ 5. Procedura constituțională și legală de mobilizare a forțelor armate	519
§ 6. Măsurile pentru respingerea agresiunii armate îndreptate împotriva țării.....	524
§ 7. Continuarea activității Parlamentului pe durata mobilizării sau a stării de război	525

Art. 93. Măsuri excepționale.....527

§ 1. Legitimitatea dreptului Președintelui României de a întreprinde măsuri excepționale	527
§ 2. Semnificația constituțională și legală a măsurilor excepționale	531
§ 3. Noțiunile legale de „stare de asediu” și „stare de urgență”	532
§ 4. Regimul juridic al instituirii stării de asediu și al stării de urgență	534

Art. 95. Suspendarea din funcție.....	536
§ 1. Aspecte generale privind răspunderea șefului statului.....	537
§ 2. Suspendarea din funcție a Președintelui României – un atribut discreționar al Parlamentului	540
§ 3. Procedura parlamentară de suspendare din funcție a Președintelui României	551
§ 4. Interimatul funcției	556
§ 5. Consecințele logice ale nedemiterii prin referendum a Președintelui	558
§ 6. Practica jurisdicțională a Curții Constituționale privind procedura suspendării din funcție a Președintelui României....	559
Art. 96. Punerea sub acuzare	568
§ 1. Concepția Adunării Constituante privind răspunderea juridică (penală) a Președintelui României	568
§ 2. Conținutul faptei de înaltă trădare prevăzută în art. 96 din Constituție	576
§ 3. Procedura regulamentară de punere sub acuzare a Președintelui României	580
§ 4. Efectele hotărârii de condamnare.....	585
ANEXE	587